حرمين
رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

د عمرې طريقه

صفة العمرة

بشتو

پښتو

ليکوال

عبد العزيز بن عبد الله بن باز

صفة العمرة

د عمرې طريقه

ليکوال

عبد العزيز بن عبد الله بن باز

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله وحده، وبعد،

دا د عمرې مناسکو ته يوه لنډه کتنه ده چې

لوستونکي ته په لاندې ډول بيانيږي:

کله چې د عمرې اراده لرونکی ميقات ته ورسيږي، ورته مستحب دي چې غسل وکړي او ځان پاک کړي، او ښځه به هم همداسې کوي اګر که حيض او يا نفاس هم ولري، خو تر هغه وخته به له بيت الله نه طواف نه کوي چې پاکه شي او غسل وکړي.

سړی کولی شي له کاليو پرته په ځان خوشبويي ولګوي، که يې و نکړای شول چې په ميقات کې غسل وکړي نو باک پرې نشته، او کولی شي چې مکې ته د رسيدو سره له طواف کولو نه مخکې غسل وکړي.

سړی به ځان له ټولو ګنډلو جامو لوځوي او يو لنګ او څادر به اغوندي، او مستحب دي چې دا لنګ او څادر دواړه سپين او پاک وي.

او ښځه به په خپلو عادي کاليو کې احرام وکړي : (له نقاب، برقې او دستکشو پرته چې دا به لرې کړي او خپل مخ او لاسونه به له نامحرمو نارينه وو څخه په نورو داسې جامو وپوښي) چې زينت او شهرت ونه لري.

بيا به په زړه کې په مناسکو کې د داخليدو نيت وکړي او په ژبه به ووايي: "لبيك عمرة" او يا "اللَّهُمَّ لَبَّيكَ عُمْرَةً " يعني: ای الله! زه (د عمرې د ادا کولو اراده کوم) يعني ستا اطاعت، او ستا امر منلو ته چمتو يم. او که د ناروغۍ او يا له دښمن څخه د ويرې له امله يې ډار درلوده چې مناسک به تر سره نه کړای شي، ورته روا دي چې د احرام ترلو پر مهال ووايي: «فَإِنْ حَبَسَنِيْ حَابِسٌ فَمَحِلِّي حَيْثُ حَبَسْتَنِي» ژباړه: «که چېرته کوم ايساروونکي ايسار کړم، نو له احرام څخه د خلاصيدو ځای مې هغه دی چېرته چې تا ايسار کړم» دليل يې د ضباعة بنت الزبير -رضي الله عنها- حديث دی.

بيا به د رسول الله -صلى الله عليه وسلم- په تلبيې سره تلبيه ووايي چې

داسې ده: (لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ، لا شَرِيكَ لَكَ)، يعنې: «زه حاضر يم اې لويه څښتنه! زه حاضر يم تا لره هيڅ شريک نشته، زه حاضر يم يقينا چې ټول تعريفونه او نعمتونه تا لره دي او پاچاهي تا لره ده، تا لره هيڅ شريک نشته». دا تلبيه به ډېره وايې او د الله تعالى ذکر او دعا به کوې تر دې چې کعبې شريفې ته ورسيږې.

کله چې مسجد الحرام ته ورسيږې، د ننوتلو پر مهال به خپله ښۍ پښه مخکې کړې او دا دعا به وواېې: (بِسْمِ اللهِ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُوْلِ اللهِ أَعُوْذُ بِاللهِ الْعَظِيْمِ، وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيْمِ، وَسُلْطَانِهِ الْقَدِيْمِ، مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ، اللهم افْتَحْ لِيْ أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ). ژباړه: «د الله په نوم، په رسول الله صلى الله عليه وسلم دې د الله درود او سلام وي، زه په لوی الله، د هغه په عزتمند ذات او قديم سلطنت له رټلی شوي شيطان څخه پناه نيسم، اې الله! ماته خپلې د رحمت دروازې خلاصې کړه».

کله چې کعبې ته ورسيده تلبيه ويل به پرې کړې، حجر الاسود ته به ورشې، هغې ته به مخ کړې، بيا به يې په ښي لاس سره لمس کړې، او که شوني وه نو مچې دې کړي او خلک به په ګڼې ګوڼې جوړولو نه ازاروې، او د لمس کولو پر مهال دې "بِسْمِ اللهِ وَاللهُ أَكْبَرُ" وواېې، که مچې کول ورته ستونزمن و، په لاس، امسا او يا بل څه سره دې لمس کړې، او که لمس کول يې ستونزمن و د "اَللهُ أَكْبَرُ" په ويلو سره دې ورته اشاره وکړې.

د طواف د صحت لپاره شرط دا دی چې طواف کوونکی له وړې او غټې بې اودسۍ څخه پاک وي؛ ځکه چې طواف لکه د لمانځه په څېر دی، پرته لدې چې خبرې په کې کيږي.

کعبه شريفه به کيڼ لوري ته کړې او اووه ځلې به ترې طواف وکړې، کله چې يماني رکن ته ورسيږې، نو که شوني وه په ښي لاس سره به يې لمس کړي او "بِسْمِ اللهِ وَاللهُ أَكْبَرُ" به وواېې او مچې کوي به يې نه، که لمسول يې ورته ستونزمن و، همداسې به يې پرېږدې او طواف ته به ادامه ورکړې؛ نه به ورته اشاره کوې او نه به تکبير وايې، ځکه چې له رسول الله صلى الله عليه وسلم

ثخه ثابت نه دي.

او هر ځل چې له حجر الاسود څخه تېرېده نو لمسوي او ښکلوي به يې لکه مخکې مو چې وويل، که نه په تکبير ويلو سره به ورته اشاره کوي. همدا رنګه رمل کول ورته مستحب دي - يعني په چټکۍ سره نږدې ګامونه اخيستل- البته د طواف القدوم په لومړيو درې ګردشونو کې، او دا کار يوازې د سړيو لپاره دی.

همدارنګه د سړيو لپاره د قدوم د طواف په ټولو ګردشونو کې اضطباع مستحب ده، اضطباع دې ته وايي چې د څادر منځ د ښي تخرګ لاندې تېر کړې او دواړه پيڅکې په چپه اوږه واچوې.

په ټولو ګردشونو کې د امکان تر حده ډېر ذکر او دعا ويل مستحب دي.

د طواف لپاره ځانګړې دعا او يا ذکر نشته، بلکې هره دعا او ذکر چې ورته آسان وو هغه به کوي او د دواړو رکنونو تر منځ به وايي: ﴿رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾.

ژباړه: (ای زمونږ ربه مونږ ته په دنيا کې نعمت راکړه او په اخرت کې هم نعمت راکړه او د اور له عذابه مو وساته) په هر ګردش کې دې دا دعا ووايي، ځکه چې دا له رسول الله -صلى الله عليه وسلم- څخه ثابت ده.

او اوم ګردش به که شوني وه د حجر الأسود په لمسولو او مچې کولو، يا له تکبير سره ورته اشارې کولو سره پای ته رسوي، لکه څنګه يې چې تفصيل وړاندې تېر شو. کله چې له دې طواف څخه فارغ شو، نو خپل څادر دې سم کړي او دواړه پيڅکې دې په سينه راوځروي.

بيا که شوني وه د مقام ابراهيم شاته دوه رکعته لمونځ کوي، که هلته يې ونه کړای شول نو د جومات په هر ځای کې يې کولی شي. په دواړو کې به له فاتحې وروسته: ﴿قُلْ يَاأَيُّهَا الْكَافِرُونَ﴾ په لومړي رکعت او ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ په دويم رکعت کې لولي، دا غوره ده او که لدې پرته يې نور سورتونه وويل باک نه لري، بيا له دوه رکعته لمونځ وروسته يې که کولی شول حجر الاسود ته دې ورشي.

بيا صفا ته وروځي، ورخيژي او يا يې تر څنګه ودرېږي، خو که شوني وه

ختل غوره دي او دا (آيت) لولي. ﴿إِنَّ ٱلصَّفَا وَٱلْمَرْوَةَ مِن شَعَآئِرِ ٱللَّهِ ..﴾.

(يقينًا صفا او مروه د الله له نښنو څخه دي ..). [البقرة سورت: ۱۵۸ ايت].

دا مستحب دي چې قبلې ته مخ کړي د الله ستاينه ادا کړي، تکبير ووايي او دا ذکر ووايي: (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ، أَنْجَزَ وَعْدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ).

ژباړه: «له الله پرته بل په حقه معبود نشته، او الله تر ټولو لوی ذات دی، له الله پرته بل حق معبود نشته، هغه يو دی هيڅ شريک نه لري، هغه لره پاچاهي او ټولې ثناوې دي او هغه پر هر څه قادر دی، نشته دی لايق د عبادت مگر يوازې هغه دی، الله خپله وعده پوره کړه او د خپل بنده مدد يې وکړ او په تنهايۍ سره يې احزابو او ډلو ته ماتې ورکړه». بيا چې ورته کومه دعا اسانه وه، لاسونه دې پورته کړي او ودې کړي، او دا (پورته) ذکر درې ځلې تکرار وي.

بيا راکوزيږي او د مروا لورې ته ځي، تر دې چې کله لومړۍ نښې (شنو رڼاگانو) ته ورسيږي، نو قدم وهل به گړندي کړي تر دې چې بلې نښې ته ورسيږي.

او د ښځې لپاره گړندي کېدل نشته؛ ځکه چې هغه عورت ده، بيا مزل کوي تر دې چې مروا ته وخيږي او يا ورسره ودريږي او که شوني وه نو ختل غوره دي او هغه څه به وايي او کوي چې په صفا يې کړي و. بيا راکوزيږي نو د قدم په ځای کې قدم وهي او د گړندي کېدو په ځای کې گړندی کيږي تر دې چې صفا ته ورسيږي. په اوو گردشونو کې د تگ او راتگ پر مهال همداسې کوي چې تگ يې يو گردش او راتگ يې بل گردش حسابيږي، او که په سپرلۍ يې سعې وکړه نو باک پرې نشته، په ځانگړې توگه که اړتيا وه.

او مستحب دي چې د سعې پر مهال زيات ذکر او ورته آسانه دعاگانې وکړي. او دا چې د وړې او لويې بې اودسۍ څخه پاک وي، او که له طهارت پرته يې سعې وکړه هم صحيح ده.

کله يې چې سعې بشپړه کړه خپل ويښتان خروي او يا يې کموي او خرول غوره دي، او که چېرته يې مکې ته راتلل حج ته په نږدې وخت کې و نو د ويښتانو کمول ورته غوره دي، تر څو پاتې ويښتان په حج کې وخروي. او ښځه به خپل ويښتان موټی کړي او د ګوتې د يو بند په اندازه به ترې واخلي، نو کله چې محرم ياد کارونه تر سره کړل عمره يې بشپړه شوه، الحمد لله، او هر هغه څه ورته روا شول چې د احرام له امله پرې حرام شوي و.

الله تعالى دې موږ او زموږ ټولو مسلمانانو ورونو ته په دين کې پوهه او ثبات ورکړي، او له ټولو دې قبول کړي، هغه سپېڅلی سخي ذات دی.

وَصَلَّى اللهُ وَسَلَّمَ عَلَى عَبْدِهِ وَرَسُوْلِهِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ وَأَتْبَاعِهِ بِإِحْسَانٍ إِلَى يَوْمِ الدِّيْنِ.

د عمرې د مناسکو په اړه (دا لنډه ليکنه) د مهربان شيخ له دفتر څخه په ١٤١٦/٢/١٣هـ کې په (مجموع فتاوى ومقالات الشيخ ابن باز ١٧/ ٤٢٥) کې صادره شوې ده.

رئاسة الشؤون الدينية

بالمسجد الحرام والمسجد النبوي